

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TR- ƯỜNG ĐẠI HỌC GIÁO DỤC

ĐẶNG THỊ H- ONG

Biện pháp quản lý quá trình đổi mới
ph- ơng pháp dạy học tại Tr- ường Cao đẳng
Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Chuyên ngành : QUẢN LÝ GIÁO DỤC

M- sè : **601405**

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC : **TS NGUYỄN THỊ NGỌC BÍCH**

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

1.1. Lý do lí luận

B-ớc vào thế kỷ XXI, trong bối cảnh hội nhập khu vực và quốc tế, khi tri thức đ-ợc coi là nguồn lực quyết định sự phát triển và tăng tr-ởng nền kinh tế, vấn đề nâng cao chất l-ợng giáo dục của Việt Nam đã đ-ợc đề cập đến nhiều góc độ khác nhau. Trong công cuộc cải cách giáo dục của Việt Nam hiện nay, đổi mới ph-ơng pháp dạy học (PPDH) là một trong những yếu tố quan trọng, có tính quyết định đến việc nâng cao chất l-ợng đào tạo. Vì vậy, trong Chiến l-ợc phát triển giáo dục 2001-2010 đã khẳng định giải pháp đổi mới PPDH theo định hướng: “ *Đổi mới và hiện đại hóa PPDH, chuyển từ việc truyền đạt tri thức thụ động, thầy giảng, trò ghi sang h-ớng dẫn ng-ời học chủ động t- duy trong quá trình tiếp cận tri thức; dạy cho ng-ời học PP tự học, tự thu nhận thông tin một cách hệ thống và có t- duy phân tích, tổng hợp; phát triển đ-ợc năng lực của mỗi cá nhân; tăng c-ờng tính chủ động, tự chủ của học sinh, sinh viên trong quá trình học tập,...Đổi mới ch-ơng trình đào tạo và bồi d-ỡng giáo viên... và Đổi mới quản lí giáo dục..*” [4 - tr.30,33].

Trong thời gian qua, cải cách giáo dục trong đó có đổi mới PPDH đang diễn ra cấp thiết và phức tạp ở Việt Nam. Đổi mới PPDH thế nào cho có hiệu quả là yêu cầu của tất cả các cấp bậc học, nhất là bậc Đại học (ĐH), Cao đẳng (CĐ) và trung học chuyên nghiệp (THCN), vì đây là bậc học tạo ra nguồn nhân lực chính, có chất l-ợng cho thị tr-ờng lao động. Đã có nhiều tác giả nghiên cứu về vấn đề này như: Đặng Vũ Hoạt, Ngô Hiệu với “*Vấn đề hoàn thiện các PPD-H*” (1991), Nguyễn Hoàng Kỳ “*Đổi mới ph-ơng pháp dạy học*” (2000), Trần Trọng Thủy “*Vấn đề đổi mới nội dung, PPDH nhìn từ góc độ*

tâm lý học” (2000). Các nghiên cứu này đã đề cập đến các khía cạnh khác nhau của đổi mới PPDH như: so sánh các phương pháp dạy học cũ và phương pháp dạy học mới; những yếu tố xung quanh đổi mới phương pháp dạy học và tâm lý có vai trò quan trọng trong quá trình đổi mới PPDH. Bên cạnh đó, có các nghiên cứu đề cập đến vấn đề chung của đổi mới PPDH ĐH như: Phạm Xuân Hậu “*Đổi mới PPDH theo hướng phát huy tính tích cực nhận thức của sinh viên*” (2002), Lê Khánh Bằng “*Một số phương hướng đổi mới PPDH ở ĐH*” (2003), Đặng Xuân Hải “*Vận dụng lý thuyết quản lý sự thay đổi để chỉ đạo đổi mới PPDH ở nhà trường hiện nay*” (2004). Các nghiên cứu đã đi ra biện pháp dạy học mới, hiện đại nhằm phát huy được sự tích cực, tự giác trong nhận thức và học tập của sinh viên, đặc biệt sinh viên tự nghiên cứu khoa học. Tác giả Đặng Xuân Hải (2004) đề cập đến vấn đề quản lý sự thay đổi trong nhà trường, cụ thể là chỉ đạo quá trình đổi mới PPDH, quá trình đó diễn ra 11 bước cơ bản.

Tóm lại, các nghiên cứu đã làm rõ được vấn đề đổi mới PPDH hiện nay, những nguyên nhân của những yếu kém trong PPDH và áp dụng những phương pháp mới như thế nào. Tuy nhiên các nghiên cứu về đổi mới PPDH ở các trường chuyên nghiệp chưa nhiều và chưa bàn đến việc quản lý quá trình đổi mới này như thế nào cho hiệu quả. Vì vậy, luận văn của tôi muốn đóng góp về lý luận một số vấn đề của quản lý quá trình đổi mới PPDH trong các trường chuyên nghiệp.

1.2. Lý do thực tiễn

Đổi mới PPDH ở tất cả các cấp bậc học nhằm cải tiến chất lượng đào tạo trong những năm vừa qua được cả xã hội quan tâm, trở thành vấn đề thời sự. Quá trình này đã được triển khai rộng khắp ở các nhà trường nói chung và các trường ĐH, CĐ, THCN nói riêng, nhưng không hiệu quả. Các giáo viên vẫn sử dụng PPDH theo kiểu thuyết trình một chiều, hiện tượng thầy đọc - trò chép, dạy chay - học chay vẫn là hiện tượng phổ biến trong các nhà trường. Sức ỳ trong cách dạy, cách học cũ đã trở thành nếp nghĩ, thói quen của

nhiều nhà quản lí, giảng viên, giáo viên, sinh viên, học sinh và cả toàn xã hội. Nguyên nhân của những hiện tượng này là do sự nhận thức về tính cấp thiết của đổi mới PPDH của cán bộ quản lý và giáo viên, do còn thiếu sự hiểu biết về quy trình quản lý, nhất là quản lý sự thay đổi và các kỹ năng thực hiện PPDH mới. Sự đổi mới PPDH cũng không đồng bộ, cơ sở vật chất, chương trình đào tạo, nội dung dạy học vẫn còn lạc hậu; nhận thức và trình độ của sinh viên - học sinh còn kém. Đó là một số nguyên nhân cơ bản dẫn đến sự đổi mới PPDH ở các nhà trường không hiệu quả.

Điện Biên là một trong những tỉnh khó khăn và nghèo nhất trong cả nước. Trong quá trình phát triển kinh tế - chính trị xã hội của tỉnh, công tác “xoá đói giảm nghèo” được nhấn mạnh triệt để. Một trong những yếu tố để đẩy mạnh phát triển kinh tế đó là Giáo dục, đặc biệt là các trường chuyên nghiệp, các trường có nhiệm vụ và sứ mạng đào tạo nguồn nhân lực cho Tỉnh. Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên đã trải qua 45 năm xây dựng và trường thành. Nhà trường đào tạo hệ Cao đẳng, hệ trung cấp với sự đa dạng về ngành nghề và loại hình đào tạo. Nhiệm vụ của nhà trường là đào tạo ra nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp vững chắc nhằm phục vụ cho công cuộc xây dựng phát triển kinh tế- xã hội tại địa phương nói riêng và đất nước nói chung. Tháng 4/2008 trường đã chính thức trở thành trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên do Bộ Giáo dục và Đào tạo quyết định nên việc đảm bảo mục tiêu, hiệu quả trong quá trình dạy học càng trở nên cấp thiết và quan trọng. Chính vì vậy, việc đổi mới PPDH nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo là một mục tiêu quan trọng.

Trong những năm gần đây, nhà trường đã khuyến khích các giáo viên áp dụng PPDH mới vào quá trình giảng dạy, đã có những buổi tập huấn cho giáo viên về PPDH mới và trang bị thiết bị dạy học hiện đại. Trong các đợt thao giảng, hội thi GV giỏi của trường và của tỉnh, nhiều giáo viên đã đạt được giải thưởng cao khi ứng dụng các phương pháp này. Bên cạnh những mặt mạnh đó, một thực tế là những giờ dạy hàng ngày có áp dụng yếu tố đổi mới chiếm tỉ lệ ít, hiện tượng học sinh chỉ biết chép, ghi nhớ và tái hiện còn quá nhiều; tài liệu phục vụ cho học tập của các chuyên ngành còn thiếu; đặc

biệt là các cán bộ quản lý và giáo viên ch- a thực sự sâu sát vấn đề này. Do vậy, quá trình đổi mới PPDH tại tr- ờng ch- a đạt hiệu quả cao.

Với những lí do trên, tôi chọn đề tài: “***Biện pháp quản lý quá trình đổi mới ph- ơng pháp dạy học tại Tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên***” nhằm góp phần đưa nhà trường lên một vị thế mới, đáp ứng nhu cầu phát triển và nâng cao hiệu quả đào tạo của tr- ờng.

2. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu và đề xuất những biện pháp quản lý quá trình đổi mới ph- ơng pháp dạy học thích hợp và khả thi nhằm nâng cao hiệu quả dạy học tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

3. Khách thể và đối t- ượng nghiên cứu

- Khách thể nghiên cứu: Quá trình dạy học tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

- Đối t- ượng nghiên cứu: Các biện pháp quản lý quá trình đổi mới ph- ơng pháp dạy học tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Xác định cơ sở lí luận của đề tài.

- Đánh giá thực trạng đổi mới và quản lý quá trình đổi mới ph- ơng pháp dạy học tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

- Đề xuất những biện pháp quản lý hiệu quả quá trình đổi mới ph- ơng pháp dạy học tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

- Khảo nghiệm các biện pháp nhằm khẳng định tính khả thi của các biện pháp.

5. Giả thuyết khoa học

Hiện nay, quá trình đổi mới PPDH tại tr- ờng Cao đẳng Kinh tế - kỹ thuật Điện Biên còn nhiều bất cập dẫn đến chất l- ượng đào tạo ch- a cao, nếu đề xuất, áp dụng những biện pháp quản lý một cách đồng bộ, khoa học, phù hợp và khả thi thì quá trình đổi mới PPDH tại tr- ờng sẽ đạt đ- ợc hiệu quả.

6. Phạm vi nghiên cứu

- Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên (tr-ớc tháng 4/2008 là trường Trung học Kinh tế - Kỹ thuật tổng hợp Điện Biên)

- Đối tượng khảo sát: Chọn đại diện một số lớp hệ chính quy tại trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên

7. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện mục đích và nhiệm vụ của đề tài, tôi sử dụng các nhóm phương pháp sau:

7.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lý thuyết

- Xác định cơ sở lý luận của đề tài

7.2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp quan sát: Quan sát hoạt động dạy học của giáo viên/giảng viên và HS/ SV

- Phương pháp điều tra: Điều tra bằng bảng hỏi đối với HS/SV, giáo viên/ giảng viên, cán bộ quản lý về công tác quản lý đổi mới PP dạy học của trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên để đánh giá thực trạng và khẳng định tính khả thi của các biện pháp đề xuất.

- Các phương pháp hỗ trợ: Trao đổi, phỏng vấn với sinh viên, giảng viên, cán bộ quản lý để khẳng định kết quả nghiên cứu.

8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn

- Về lý luận: Luận văn hệ thống hóa đ-ợc các cơ sở lý luận về quản lý quá trình đổi mới PPDH.

- Về thực tiễn: Đ- ra ra các biện pháp quản lý nhằm tăng c-ờng triển khai đổi mới PPDH tại Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên, góp phần nâng cao hiệu quả đào tạo của trường.

9. Cấu trúc luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, khuyến nghị, tài liệu tham khảo

Luận văn đ-ợc trình bày trong 3 chương

Chương 1: Cơ sở lý luận về quản lý quá trình đổi mới PPDH.

Chương 2: Thực trạng quản lý quá trình đổi mới PPDH tại Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

Chương 3: Những biện pháp quản lý quá trình đổi mới PPDH dạy học tại Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA ĐỀ TÀI

1.1 Sơ lược lịch sử nghiên cứu vấn đề

Cùng với sự phát triển đất nước, nền giáo dục Việt Nam đang từng bước được đổi mới. Công cuộc đổi mới giáo dục hướng đến mục tiêu tạo những chuyển biến sâu sắc trong đổi mới tổ chức quá trình dạy học, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục, đào tạo ra những con người lao động tự chủ, năng động và sáng tạo, đáp ứng được những yêu cầu của thời đại. Bên cạnh các yêu cầu về xác định lại mục tiêu, thiết kế lại chương trình, kế hoạch nội dung, phương pháp dạy học là yếu tố quan trọng khi muốn có một chất lượng giáo dục tốt. Chính vì vậy, đổi mới phương pháp dạy học (ĐMPPDH) hiện nay đang được quan tâm của toàn xã hội nói chung và giáo dục nói riêng. Việc làm thế nào để có chất lượng giáo dục thực sự ở tất cả các cấp là mục tiêu của công cuộc cải cách giáo dục nước nhà. Một trong những nguyên nhân cơ bản dẫn đến chất lượng giáo dục và đào tạo thấp là do PPDH còn lạc hậu, không phù hợp. Do vậy, ĐMPPDH là mục tiêu quan trọng, có ý nghĩa và mang tính cấp bách. Điều đó được thể hiện trong đường lối lãnh đạo công tác giáo dục & Đào tạo của Đảng và luật pháp của Nhà nước, như: Nghị quyết Trung Ương 2 (khóa VIII) đã chỉ rõ: *“Đổi mới mạnh mẽ PP giáo dục & đào tạo, khắc phục lối truyền thụ một chiều, rèn luyện thành nếp thụ động cho người học. Từng bước áp dụng các PP tiên tiến và phương tiện hiện đại vào quá trình dạy học, đảm bảo điều kiện và thời gian tự học, tự nghiên cứu cho học sinh, nhất là SV Đại học...”*. Chỉ thị số 15 (ngày 20/4/1999) của Bộ trưởng Bộ Giáo dục & Đào tạo (GD&ĐT) đã nêu rõ việc đẩy

manh hoạt động ĐMPP giảng dạy và học tập trong các tr- ờng S- phạm.... Nghị quyết 14/2005/NQ-CP của Chính phủ cũng đã nhấn mạnh việc đổi mới cơ bản toàn diện giáo dục Đại học Việt Nam giai đoạn 2006 – 2020 và đề ra 7 nhiệm vụ với những giải pháp đổi mới giáo dục ở mọi cấp học.

Trong tình hình đó, có rất nhiều những công trình nghiên cứu viết về ĐMPPDH nh- các tác giả: Trần Bá Hoành “Ph- ơng pháp tích cực” (1996), Nguyễn Đình Chính “PPDH - vấn đề cốt lõi, đổi mới không dễ” (1997), Nguyễn Hoàng Kỳ “Đổi mới PPDH” (2000), Nguyễn Đình Vi “Tiếp tục đổi mới PPDH theo h- ướng hoạt động hóa ng- ời học(2000). Nhóm tác giả này có những nghiên cứu ở từng lĩnh vực, góc độ khác nhau và mang lại những kết quả t- ơng đối tốt. Phần lớn các tác giả đề cập đến biện pháp, thủ thuật cải tiến hoặc đổi mới PPDH theo h- ướng lấy ng- ời học làm trung tâm - Ng- ời học sẽ tự giác, tích cực, chủ động trong việc lĩnh hội tri thức, hình thành kỹ năng, kỹ xảo nhất định còn giáo viên sẽ chỉ đạo, tổ chức, h- ướng dẫn HS tìm đến tri thức. Các nhóm ph- ơng pháp đ- ọc đề cập đến là những nhóm PP kích thích sự t- duy, sáng tạo của ng- ời học nh- PP thảo luận nhóm, PP giải quyết vấn đề.... Mặt khác, tác giả Nguyễn Đình Chính cũng nhấn mạnh đến những khó khăn trong quá trình đổi mới nh- vấn đề về giáo viên, ng- ời học, vấn đề về cơ sở vật chất, thiết bị dạy học...

Bên cạnh những vấn đề chung của đổi mới PPDH, một số tác giả đi sâu nghiên cứu về đổi mới PPDH đại học, tiêu biểu là các tác giả: Vũ Văn Tảo với “vài nét về xu thế đổi mới PP giảng dạy và học tập ở Đại học trên thế giới” (1997); Lê Đức Phúc với “Về đổi mới PPDH Đại học” (2001); Phạm Xuân Hậu “Đổi mới PPDH theo hướng phát huy tính tích cực nhận thức của sinh viên” (2002); Nguyễn Quang Huỳnh “ Một số vấn đề lý luận giáo dục chuyên nghiệp và đổi mới PPDH”. Những nghiên cứu này đã cho thấy những bất cập trong giáo dục đại học hiện nay, đặc biệt là PP giảng dạy vẫn ch- a phát huy hiệu quả, ĐMPPDH diễn ra còn chậm chễ, hiện t- ợng thầy đọc, trò chép vẫn

phổ biến, SV thiếu ý thức học tập, chỉ học theo điểm, hay quay cóp, kỹ năng học tập yếu... Đây là những vấn đề đáng lo ngại vì nó quyết định chất lượng nguồn nhân lực. Trên cơ sở đó, các nghiên cứu cũng đã đưa ra những biện pháp tích cực hướng đến đào tạo những lớp sinh viên năng động, sáng tạo, tự chủ, đáp ứng những yêu cầu của thực tiễn. Những PPDH chủ yếu được đề cập đến trong các nghiên cứu đều hướng đến tích cực hóa quá trình dạy học, cá thể hóa việc dạy học, đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò trung tâm của người học.

Nhiều cuộc Hội thảo khoa học về ĐMPPDH của ngành GD&ĐT nói chung và các trường ĐH- CĐ trên cả nước nói riêng đã được tổ chức nhằm tìm những giải pháp tối ưu thực hiện ĐMPPDH, không ngừng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Ví dụ: Hội thảo “Nâng cao chất lượng đào tạo toàn quốc lần thứ III”- tháng 6/2002; Hội thảo “Đổi mới PPDH ở Đại học và Cao đẳng”- tháng 3/2003; Hội thảo “Đổi mới giáo dục Việt Nam - Hội nhập và thách thức”- tháng 3/2004 [7, 8, 9]. ... Tại các cuộc hội thảo này, các vấn đề về đổi mới PPDH ở các cấp được bàn đến rất nhiều. Các bài tham luận vừa trình bày thực trạng công cuộc đổi mới PP tại các cơ sở giáo dục vừa trình bày các nguyên nhân của sự khó khăn trong việc triển khai đổi mới PPDH. Đa số các nguyên nhân tập trung vào các yếu tố như: *yếu tố HS/SV* (Một số bộ phận không nhỏ học theo điểm, hay quay cóp, chưa có kỹ năng học tập), *từ phía GV* (GV chưa thực sự quan tâm đến ĐMPP, tâm lý ngại đổi mới, thiếu kỹ năng về PPDH hiện đại), *về phía nhà quản lý* (chưa thấy rõ được quy trình quản lý, chưa tạo nhiều điều kiện, cơ chế, chính sách cho cán bộ giáo viên tham gia đổi mới), và *cơ sở vật chất* nghèo nàn, lạc hậu. Và các xu hướng phát triển tại một số trường Đại học cũng được đưa ra trong những đợt hội thảo này.

Nhiều giáo trình, tài liệu mà các tác giả Hà Thế Ngữ, Đặng Vũ Hoạt, Lê Ngọc Quang viết để giảng dạy tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề đã đi sâu vào chuyên môn từng ngành nghề. Có nhiều đề tài thể hiện được các kỹ năng, phương pháp giảng dạy. Nhiều công trình được tác giả trình bày rất tỉ mỉ, đầy đủ và có hệ thống các chuyên môn,

chuyên ngành, kỹ năng và PP giảng dạy nhằm góp phần thúc đẩy hiệu quả học tập, rèn luyện tay nghề cho SV ngày càng tốt hơn [24, 25, 35].

Một số luận văn thạc sĩ tại khoa S- phạm - ĐHQG Hà Nội đã nghiên cứu về đề tài này tại cơ sở như: Tác giả Nguyễn Mai Hương với “*Các biện pháp quản lý đổi mới việc thực hiện PP giảng dạy tại Viện Đại học Mở Hà Nội*”, 2004; tác giả Đào Thị Huệ với “*Các biện pháp chỉ đạo đổi mới PPDH ở các trường Trung học phổ thông Quận Ngô Quyền - thành phố Hải Phòng*”; tác giả Ngô Trung Hà với “*Biện pháp quản lý nhằm hạn chế những yếu tố cản trở quá trình đổi mới PPDH-H tại trường Cao đẳng Du lịch Hà Nội*”. Các nghiên cứu này đều đề cập đến những quan niệm, hướng đi và tìm ra các giải pháp phù hợp với đơn vị của mình.

Nh- vậy, phong trào ĐMPPDH đã đ- ọc quan tâm và nghiên cứu rộng rãi nhằm h- ớng đến một nền giáo dục có chất l- ợng thực thụ, đặc biệt là đổi mới PPDH ở giáo dục cao đẳng - đại học. Các công trình nghiên cứu đều đ- a ra các xu h- ớng đổi mới PPDH một cách hiện đại, phù hợp; khẳng định vai trò của việc đổi mới PPDH trong quá trình dạy học. Tuy nhiên, các giải pháp để áp dụng các PPDH mới này vào các cơ sở giáo dục một cách phù hợp, hiệu quả và quản lý quá trình đổi mới đó đạt chất l- ợng đến nay còn rất ít công trình nghiên cứu. Đặc biệt là việc ứng dụng PPDH mới vào trường Cao đẳng ở một tỉnh miền núi, có đặc thù riêng là nhiều học sinh dân tộc nh- Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên thì ch- a ai nghiên cứu. Chính vì vậy, tôi chọn đề tài nghiên cứu này làm luận văn tốt nghiệp.

1.2. Một số khái niệm liên quan đến đề tài

1.2.1. Khái niệm Quản lý, chức năng quản lý

1.2.1.1. Khái niệm Quản lý

Mọi hoạt động trong xã hội đều cần đ- ọc quản lý. Trong xã hội có bao nhiêu lĩnh vực hoạt động và quan hệ thì có bấy nhiêu hình thức quản lý. Quản lý chính là một phạm trù tồn tại khách quan, đ- ọc ra đời từ bản thân nhu cầu của mọi chế độ xã hội, mọi quốc gia, trong mọi thời đại. Và quản

lý đ- ọc coi là môn khoa học và nghệ thuật trong việc tổ chức, điều khiển mọi hoạt động của một hệ thống.

Quản lý là khái niệm rộng đ- ọc hiểu ở nhiều góc độ khác nhau.

Tác giả F.W.Taylor (1856-1915) cho rằng cốt lõi của quản lý là: *“Quản lý là nghệ thuật biết rõ ràng, chính xác cái gì cần làm và làm cái đó nh- thế nào bằng ph- ơng pháp tốt nhất và rẻ nhất”* [14 - tr 1]. Nghĩa là quản lý cần phải hiểu rõ công việc để từ đó có định h- ớng đến mục tiêu cần đạt bằng ph- ơng pháp hiệu quả và chất l- ợng nhất. Ông nhấn mạnh đến yếu tố nghệ thuật khi dùng các ph- ơng pháp. Còn Henri Fayol (1841 -1925) thì cho rằng: *“Quản lý là quá trình đạt đến mục tiêu của tổ chức bằng cách vận dụng các hoạt động kế hoạch hóa, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra”* [14 - tr 46]. Henri Fayol đã nhấn mạnh đến 4 hoạt động cơ bản của quá trình quản lý là lên kế hoạch hành động cho tổ chức từ mục tiêu, chiến l- ược, thủ tục quy trình; tổ chức sắp xếp, bố trí công việc và các nguồn lực trong tổ chức đạt hiệu quả; chỉ đạo cho mọi thành viên luôn sẵn sàng và nhiệt tình hoàn thành nhiệm vụ đồng thời th- ờng xuyên kiểm tra để đạt đến mục tiêu của tổ chức. Theo các tác giả Nguyễn Quốc Chí và Nguyễn Thị Mỹ Lộc: *“Hoạt động quản lý là tác động có định h- ớng, có chủ đích của chủ thể quản lý (ng- ời quản lý) đến khách thể quản lý (ng- ời bị quản lý) trong một tổ chức nhằm làm cho tổ chức vận hành và đạt đ- ợc mục đích nhất định”*[16 - tr1]. Các tác giả này nhấn mạnh đến vai trò hoạt động của chủ thể quản lý lên đối t- ợng quản lý. Hoạt động đó phải có định h- ớng, có chủ đích nghĩa là đã đ- ọc phân tích, tìm hiểu để có định h- ớng tốt nhất, khoa học nhất nhằm làm cho tổ chức vận hành và đạt đ- ợc mục tiêu.

Nh- vậy, Tuy các tác giả có những định nghĩa khác nhau nh- ng dù ở góc độ nào thì quản lý gồm các yếu tố sau:

+ Chủ thể quản lý là tác nhân tạo ra tác động; chủ thể quản lý có thể là cá nhân, một nhóm hay một tổ chức.

+ Hoạt động quản lý là những tác động có mục đích và có định h- ớng.

+ Yếu tố con người (người quản lý và người bị quản lý) giữ vai trò trọng tâm của hoạt động quản lý.

+ Mục tiêu quản lý như một quỹ đạo vận động của các tiêu chí phải đạt được cho cả đối tượng và chủ thể; chủ thể quản lý lấy mục tiêu này làm căn cứ để tạo ra các tác động.

Văn bản, văn kiện

1. Chỉ thị 15 (ngày 20/4/1999) của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về đẩy mạnh hoạt động đổi mới PP giảng dạy và học tập trong trường sư phạm.
2. Đề án đổi mới giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006- 2020 của Bộ GD&ĐT.
3. Luật Giáo dục và các văn bản thi hành, NXB Thống kê, Hà Nội, 2006.
4. Chiến lược Phát triển giáo dục 2001-2010, NXB Giáo dục, Hà Nội, 2002.
5. Nghị quyết TW2 Quốc hội khóa VIII.
6. Nghị quyết 14/2005/NQ- CP của Thủ tướng Chính phủ về đổi mới cơ bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006 -2020.

Kỷ yếu hội thảo khoa học

7. Kỷ yếu hội thảo đổi mới PPDH ở đại học – Bộ GD&ĐT, Nxb GD, 2003.
8. Kỷ yếu hội thảo đổi mới PP giáo dục đại học Việt Nam – Bộ GD&ĐT, Hà Nội, 2004.
9. Kỷ yếu hội thảo khoa học đổi mới PPDH ở đại học và cao đẳng, NXB giáo dục, Bộ GD&ĐT, Hà Nội, 2003
10. Kỷ yếu hội thảo khoa học chất lượng giáo dục và vấn đề đào tạo giáo viên, Khoa Sư Phạm - ĐHQG Hà Nội, Hà Nội, 10/2004

Tác giả, tác phẩm

11. Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc. Lý luận đại cương về quản lý. Tập bài giảng cho học viên cao học QLGD. Khoa sư phạm, ĐHQG Hà Nội, 2005.
12. Nguyễn Quốc Chí - Nguyễn Thị Mỹ Lộc. Những cơ sở khoa học về QLGD. Tập bài giảng cho lớp cao học QLGD khóa 6, 2007.
13. Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Những quan điểm giáo dục hiện đại, tài liệu giảng dạy cao học QLGD, khoa sư phạm - ĐHQG Hà Nội, 2001 -2003.
14. Nguyễn Quốc Chí - Nguyễn Thị Mỹ Lộc, lý luận quản lý nhà trường, Tài liệu giảng dạy Cao học QLGD, khoa Sư phạm - ĐHQG Hà Nội.
15. Nguyễn Đức Chính. Đổi mới đánh giá kết quả học tập của sinh viên như một giải pháp đào tạo giáo viên chất lượng cao tại khoa Sư phạm ĐHQG

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	67
1. Lý do chọn đề tài	68
2. Mục đích nghiên cứu	71
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	71
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	71
5. Giả thuyết khoa học	71
6. Phạm vi nghiên cứu	72
7. Phương pháp nghiên cứu	72
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	72
9. Cấu trúc luận văn	72
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA ĐỀ TÀI	73
1.1. Sơ lược lịch sử nghiên cứu vấn đề	73
1.2. Một số khái niệm liên quan đến đề tài	76
1.2.1. Khái niệm Quản lý, chức năng quản lý	76
1.2.2. Quản lý giáo dục, quản lý nhà trường	Error! Bookmark not defined.
1.2.3. Quản lý hoạt động dạy học	Error! Bookmark not defined.
1.2.4. Quản lý sự thay đổi	Error! Bookmark not defined.
1.2.5. Đổi mới phương pháp dạy học	Error! Bookmark not defined.
1.2.6. Quản lý quá trình đổi mới phương pháp dạy học trong nhà trường	Error! Bookmark not defined.
1.3. Quản lý quá trình đổi mới PPDH ở các trường chuyên nghiệp	Error! Bookmark not defined.
1.3.1. Đặc điểm PPDH ở các trường chuyên nghiệp	Error! Bookmark not defined.
1.3.2. Yêu cầu đổi mới PPDH ở các trường chuyên nghiệp	Error! Bookmark not defined.
1.3.3. Các xu hướng cơ bản trong đổi mới PPDH ở các trường chuyên nghiệp	Error! Bookmark not defined.
1.3.4. Các biện pháp quản lý quá trình đổi mới PPDH ở các trường chuyên nghiệp	Error! Bookmark not defined.

Kết luận chương 1

Error! Bookmark not defined.

Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI PPDH TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT ĐIỆN BIÊN

37

2.1. Đặc điểm kinh tế, xã hội, tự nhiên của tỉnh Điện Biên**Error! Bookmark not defined.**

2.2. Đặc điểm của trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên**Error! Bookmark not defined.**

2.2.1. Lịch sử hình thành và phát triển **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2. Chức năng, nhiệm vụ của Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật 40

*2.2.3. Cơ cấu tổ chức của trường và đội ngũ giáo viên, cán bộ, công nhân viên***Error! Bookmark not defined.**

2.2.4. Quy mô, chất lượng đào tạo **Error! Bookmark not defined.**

2.2.5. Hệ thống cơ sở vật chất của nhà trường **Error! Bookmark not defined.**

*2.2.6. Đặc điểm đối tượng đào tạo trường Cao đẳng KTKT Điện Biên***Error! Bookmark not defined.**

**2.3. Thực trạng quản lý quá trình đổi mới PPDH tại trường Cao đẳng
Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên** 49

*2.3.1. Thực trạng hoạt động dạy học tại trường Cao đẳng Kinh tế – Kỹ
thuật Điện Biên* **Error! Bookmark not defined.**

*2.3.2. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học và quá trình đổi mới PPDH tại
trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên* 59

*2.3.3. Nhận xét chung về thực trạng quản lý hoạt động dạy học và quá trình đổi
mới PPDH* **Error! Bookmark not defined.**

Kết luận chương 2

Error! Bookmark not defined.

Chương 3: CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT ĐIỆN BIÊN

Error! Bookmark not defined.

3.1. Cơ sở và nguyên tắc xây dựng các biện pháp quản lý**Error! Bookmark not defined.**

3.1.1. Các cơ sở xây dựng các biện pháp **Error! Bookmark not defined.**

3.1.2. Các nguyên tắc xây dựng các biện pháp	Error! Bookmark not defined.
3.2. Các biện pháp quản lý quá trình đổi mới PPDH tại trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên	Error! Bookmark not defined.
3.2.1. Xây dựng quy trình tổ chức, chỉ đạo đổi mới PPDH	Error! Bookmark not defined.
3.2.2. Tổ chức thực hiện nâng cao nhận thức, bồi dưỡng năng lực cho giáo viên/giảng viên về đổi mới PPDH	Error! Bookmark not defined.
3.2.3. Tổ chức, chỉ đạo đổi mới công tác kiểm tra - đánh giá hiệu quả giờ dạy và kết quả học tập của học sinh/sinh viên	Error! Bookmark not defined.
3.2.4. Tổ chức, hướng dẫn phương pháp học tập cho học sinh/sinh viên	Error! Bookmark not defined.
3.2.5. Xây dựng chế độ, chính sách thuận lợi cho đổi mới PPDH	Error! Bookmark not defined.
3.2.6. Xây dựng cơ sở vật chất để ứng dụng công nghệ thông tin và thực hành trong dạy học	Error! Bookmark not defined.
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	Error! Bookmark not defined.
3.4. Xác định tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	Error! Bookmark not defined.
Kết luận chương 3	Error! Bookmark not defined.
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	Error! Bookmark not defined.
TÀI LIỆU THAM KHẢO	109
PHỤ LỤC	